

Prof. dr hab. Jacek Staszewski
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
Wydział Grafiki

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Anny Gelich pt.:

**What is my artwork worth in 21st century?
Applying computational techniques to the problem
of contemporary visual arts evaluation:
Recommender system for art pricing**

przygotowanej pod kierunkiem promotorki
dr hab. Anny Klimczak

oraz promotora pomocniczego
dr hab. Zbigniewa W. Rasa

Podstawa formalna do sporządzenia recenzji

Podstawą do przygotowania niniejszej recenzji jest pismo Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny – Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, dr hab. Ewy Sataleckiej z dnia 15 lipca 2024 r.

Postępowanie prowadzone jest w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki zgodnie z ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.).

Podstawa faktyczna do sporządzenia recenzji

Recenzja przygotowana została na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *What is my artwork worth in 21st century? Applying computational techniques to the problem of contemporary visual arts evaluation: Recommender system for art pricing* przedłożonej przez wnioskodawczynię w formie drukowanej i cyfrowej. Rozprawa napisana jest w języku angielskim, składa się z sześciu rozdziałów i liczy 286 stron wraz z materiałem ilustracyjnym – fotograficznymi wizualizacjami, wykresami i tabelami – będącymi podsumowaniem wyników przeprowadzonych przez doktorantkę badań. Rozprawa zawiera także zwięzłe streszczenie (abstrakt) w języku polskim.

Sylwetka doktorantki

Informacje dotyczące wykształcenia, aktywności artystyczno-naukowej – w tym wystawienniczej, otrzymanych nagród oraz publikacji – doktorantki znajdują się w załączonym do rozprawy opracowaniu pt. *Curriculum Vitae: Anna Gelich*.

Załączony w rzeczonym opracowaniu materiał opisowy oraz ilustracyjny stanowi potwierdzenie wysokiego poziomu kompetencji p. Gelich w obszarze sztuk wizualnych, który należy rozpatrywać w szeroko rozumianym kontekście działań interdyscyplinarnych. Na podkreślenie zasługuje tutaj praktyka twórcza doktorantki, w której umiejętnie łączy obszary architektoniczne, konceptualne, intermedialne i badawcze oraz kreatywnie wykorzystuje zaawansowane techniki cyfrowe, przy zachowaniu pogłębionego rozumienia teoretycznych i metodologicznych podstaw prezentowanej kreacji artystycznej.

Ocena rozprawy doktorskiej. Aspekt teoretyczny

Dysertacja naukowa autorstwa p. Gelich podejmuje problem oceny i wyceny dzieła sztuki w kontekście dynamicznie zmieniającego się rynku artystycznego w tzw. erze cyfrowej.

1

Przedstawiona w rozprawie doktorskiej koncepcja systemu rekomendacyjnego, opartego na zaawansowanych algorytmach analizy danych, stanowi interesującą propozycję, która stawia sobie za cel automatyzację procesu wyceny dzieła, tradycyjnie uzależnionego od subiektywnych opinii krytyków, kuratorów czy też ekspertów.

Interesującym zagadnieniem podniesionym przez doktorantkę jest krytyczne omówienie stanu obecnego rynku sztuki oraz historycznej ewolucji pojęcia wartości i wartościowania dzieła. Pani Gelich ukazuje, w jaki sposób współczesne przemiany technologiczne i rozwój cyfrowych metod analitycznych wpływają na sposoby percepcji dzieła oraz na jego wartość ekonomiczną ale też i symboliczną. Szczególną uwagę poświęca zagadnieniom tworzenia i wykorzystywania zbiorów danych, które stanowią fundament dla budowy systemu rekomendacyjnego. Dane te, precyzyjnie opisujące atrybuty formalne i rynkowe umożliwiają opracowanie narzędzi, które mogą wspierać proces decyzyjny w zakresie kupna, sprzedaży oraz inwestowania na rynku sztuki.

Doktorantka dowodzi, że możliwe jest efektywne zastosowanie metod generatywnych oraz algorytmów uczenia maszynowego w procesie wyceny dzieła. W szczególności sztuczna inteligencja może wspierać automatyzację zbierania i przetwarzania danych dotyczących transakcji, analizy rynkowych trendów oraz prognozowania wartości rynkowej dzieła na podstawie zdefiniowanych zbiorów. Pani Gelich zauważa, że narzędzia oparte na algorytmach machine learning są w stanie przetwarzać złożone informacje wizualne i historyczne, analizując zarówno atrybuty estetyczne (kompozycja, paleta barw, styl), jak i rynkowe (częstotliwość wystawień, zmienność cen, obecność w renomowanych kolekcjach). Zrozumienie tych procesów – o czym nadmieniam doktorantka – umożliwia tworzenie prognoz cenowych oraz rekomendacji na podstawie skomplikowanych korelacji zachodzących pomiędzy różnorodnymi cechami konkretnego dzieła. Zastosowanie metod generatywnych oraz algorytmów sztucznej inteligencji pozwala także na przeprowadzanie analiz komparatystycznych, które są kluczowe w ocenie wartości formalnej i estetycznej dzieła. Algorytmy mogą identyfikować specyficzne cechy stylometryczne, analizować strukturę kompozycyjną oraz porównywać konkretne obiekty sztuki z twórczością innych artystów, co wspiera identyfikację ich unikalności oraz oryginalność.

Choć wyniki badań przedstawione w dysertacji mają charakter innowacyjny i otwierają nowe możliwości w kontekście rynkowej analityki dzieł sztuki, należy tutaj wskazać na kilka ograniczeń, które wiążą się z tym zagadnieniem. Jednym z najważniejszych problemów jest trudność kwantyfikowania wartości niematerialnych, takich jak np. kontekst historyczny, znaczenie symboliczne, wartość emocjonalna czy wpływ dzieła na współczesny dyskurs artystyczny. Sztuka, będąc medium o silnym ładunku symbolicznym i emocjonalnym, często wymyka się obiektywizującym procedurom analitycznym. Choć wskazane przez doktorantkę metody generatywne mogą analizować atrybuty formalne oraz dane rynkowe, jednak pozostają mniej efektywne w interpretacji znaczeń symbolicznych oraz w ocenie intencji artysty. Ponadto, algorytmy mogą napotkać trudności w kontekście analiz interdyscyplinarnych, gdzie dzieła łączą w sobie różne media (np. instalacje i działania performatywne) lub koncepcje (np. sztuka konceptualna czy sztuka społecznie zaangażowana).

Dysertacja p. Gelich wnosi istotny wkład do interdyscyplinarnych badań nad obszarem dotyczącym teorii sztuki, wskazując na potencjał zastosowania zaawansowanych technik analitycznych w dziedzinach tradycyjnie postrzeganych jako subiektywne i trudne do formalizacji. Przeprowadzone przez doktorantkę badania dowodzą jej kompetencji zarówno w obszarze analityki danych, jak i rozumienia specyfiki rynku sztuki, co pozwala na skuteczne łączenie teorii z praktyką. Propozycja wprowadzenia cyfrowych narzędzi wyceny dzieła, choć zapewne budzi kontrowersje wśród teoretyków sztuki – w tym także i moje – wskazuje na dostrzeżenie rosnącej potrzeby integracji tradycyjnej wiedzy eksperckiej z nowoczesnymi metodami analitycznymi, co może przyczynić się do rozwoju bardziej przejrzystego i dynamicznego rynku kupna i sprzedaży obiektów sztuki wizualnej.

Jednocześnie brak fizycznej ekspozycji omawianego projektu można uznać za pewien niedostatek w zakresie empirycznej weryfikacji postawionych tez, gdyż wartości estetyczne

i rynkowe dzieła często wyłaniają się dopiero w kontekście realnego z nim obcowania. Zatem wartość badawcza rzeczonyj rozprawy doktorskiej mogłaby zyskać na komplementarności, gdyby koncepcja ta była szerzej przetestowana w warunkach fizycznych wystaw i aukcji, także np. w kontekście ekspozycji zaplanowanej i przygotowanej przez samą doktorantkę. Pomimo tego ograniczenia, praca p. Gelich jest solidnym przykładem aktualnego podejścia do problematyki wyceny sztuki i znajduje zastosowanie zarówno w praktykach artystycznych, jak i w ich rynkowej analityce.

Konkluzja.

Podsumowując tę część dysertacji autorstwa p. Gelich stwierdzam, że zaprezentowane w niej analizy dotyczące zastosowania współczesnych technik generatywnych oraz sztucznej inteligencji w wycenie dzieł sztuki stanowią istotny wkład w rozwój wiedzy w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Doktorantka umiejętnie łączy nowoczesne metody analityczne z tradycyjnymi koncepcjami odnoszącymi się do klasycznych wartości artystycznych dzieła, co pozwala na stworzenie kompleksowego obrazu możliwości i ograniczeń wynikających z wprowadzenia technologii cyfrowych do procesu jego wyceny.

Zastosowanie algorytmów uczenia maszynowego i technik generatywnych w analizie danych umożliwi automatyzację zbierania, przetwarzania oraz interpretacji informacji rynkowych, co w istotny sposób przyspiesza proces podejmowania decyzji inwestycyjnych. Pani Gelich słusznie wskazuje na potencjał tych technologii w dostarczaniu dokładnych, obiektywnych danych oraz prognoz wartości rynkowej, co może okazać się nieocenioną pomocą w często trudnych decyzjach związanych z zakupem czy sprzedażą dzieła sztuki.

Niemniej jednak, proces zautomatyzowania wyceny budzi szereg wątpliwości, szczególnie w kontekście tradycyjnych metod oceny, które opierają się na subiektywnych odczuciach estetycznych oraz emocjonalnych. Klasyczna ocena dzieła sztuki, zakorzeniona w poczuciu piękna i unikalnych walorach emocjonalnych, nie może być w pełni zastąpiona przez algorytmy, które operują jedynie obiektywnymi danymi. Rzeczywistość rynkowa, w której estetyka, kontekst historyczny oraz osobiste doznania widza odgrywają kluczową rolę, stanowi obszar, który nadal pozostaje poza zasięgiem analizy opartej jedynie na zautomatyzowanych technologiach.

Dysertacja pani Gelich, obok walorów teoretycznych i analitycznych, ukazuje także wyzwania związane z próbą przekształcenia subiektywnego doświadczenia artystycznego w obiektywne metryki rynkowe. Przedstawione przez doktorantkę koncepcje, choć innowacyjne i znaczące, skłaniają jednak do refleksji nad tym, w jaki sposób można zintegrować nowoczesne technologie z tradycyjnymi wartościami estetycznymi, tak aby nie zatracić esencji sztuki jako emocjonalnego medium. W obliczu rosnącej roli technologii w obszarze sztuk wizualnych, dysertacja p. Gelich dostarcza cennych informacji teoretycznych, które mogą służyć jako punkt wyjścia do dalszych badań oraz praktycznych eksperymentów w dziedzinie rynkowego funkcjonowania dzieła sztuki.

Ocena rozprawy doktorskiej. Aspekt artystyczny

W ramach ocenianej – w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki – rozprawy, obszar wizualny wskazany przez doktorantkę obejmuje wystawę zatytułowaną *Zoom it in – Virtual Continuum (Powiększenie – wirtualne continuum)*, której realizacja i publiczna prezentacja będzie miała miejsce w Galerii Kyubu na terenie Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie. Z uwagi na aktualny etap prac oraz fakt, że ekspozycja znajduje się w fazie przygotowawczej, poniższa opinia odnosi się wyłącznie do zaprezentowanej przez doktorantkę koncepcji oraz wizualizacji projektu. W efekcie, omawiana wystawa może zostać zaklasyfikowana jako dzieło z zakresu sztuki konceptualnej, której istotą jest nadrzędne znaczenie idei i przekazu, przy jednoczesnym podporządkowaniu formy realizacji celom typowo koncepcyjnym.

W ramach planowanego wydarzenia artystycznego wystawa przyjmuje formę eksperymentalnej instalacji, działań *site-specific* oraz interwencji artystycznych, których

głównym założeniem jest nie tylko zmiana percepcji przestrzeni w której funkcjonuje, ale także aktywne włączanie widzów w proces twórczy oraz refleksja nad rolą sztuki w przestrzeni publicznej. Doktorantka proponuje wielopłaszczyznową formułę, w której istotnym elementem są równoległe badania nad odbiorem działań artystycznych – zarówno w aspekcie teoretycznym (w tym analiza interakcji, kontekstualności oraz wpływu na przestrzeń społeczną), jak i w perspektywie komercyjnej (ocena potencjalnej wartości ekonomicznej oraz atrakcyjności projektu dla instytucji kulturalnych i miejskich).

W rezultacie, projekt konceptualny autorstwa p. Gelich jest złożonym obszarem badawczym, który wykracza poza standardowe kategorie oceny artystycznej, ewoluując w kierunku interdyscyplinarnej analizy wartości poznawczych, estetycznych i społeczno-kulturowych. W ten sposób wpisuje się nie tylko w obszar szeroko rozumianej sztuki konceptualnej, ale również przyczynia się do rozwoju narzędzi służących do krytycznego badania i redefiniuje granice pomiędzy sztuką, przestrzenią publiczną a interakcją z widzem, czyniąc z niego nie tylko pasywnego odbiorcę, lecz również aktywnego współuczestnika procesu twórczego. Elementem wyróżniającym jest tutaj wielowymiarowe podejście do przestrzeni ekspozycyjnej, która w kontekście *site-specific* zostaje przekształcona w miejsce aktywnej interwencji, podkreślając zmienność i efemeryczność percepcji wizualnej i społecznej.

Równoległa ocena wartości badawczej projektowanej wystawy obejmuje również analizę takich czynników jak efektywność komunikacyjna projektu, zdolność do generowania nowych pytań badawczych, a także umiejętność przekształcania i reinterpretacji znaczeń przestrzennych i społecznych w kontekście artystycznym. Wartość ta nie ogranicza się zatem wyłącznie do estetyki formalnej dzieła, lecz rozszerza się na jego potencjał badawczy, społeczny oraz urbanistyczny, w tym analizę długofalowego wpływu na przestrzeń publiczną oraz – jak zakładam – interakcje dedykowane lokalnym społeczności. Zatem w aspekcie komercyjnym projekt ten może stanowić interesującą propozycję dla instytucji kulturalnych oraz organizacji zaangażowanych w promocję sztuki współczesnej w przestrzeni publicznej. Wartość ekonomiczna wynika z innowacyjnego charakteru planowanej wystawy, zdolności przyciągania szerokiej rzeszy publiczności oraz możliwości budowania wizerunku miejsc i instytucji jako obszarów otwartych na eksperyment artystyczny i dialog społeczny. Tego rodzaju działania mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności przestrzeni miejskiej, poprawy percepcji środowiska kulturowego oraz wspierania rozwoju nowych form współpracy pomiędzy artystami a przestrzenią publiczną. Tak rozumiany eksperymentalny charakter projektu, wsparcie badawcze oraz ocena jego potencjału komercyjnego, stawiają projekt p. Gelich w pozycji interdyscyplinarnego narzędzia dedykowanego badaniu współczesnych mechanizmów sztuki, w kontekście dynamicznych interakcji społecznych.

Kolejnym, nie mniej istotnym aspektem projektu artystycznego autorstwa doktorantki jest wspomniana już wcześniej interdyscyplinarność w obszarze sztuk wizualnych, która wynika z umiejętnego łączenia różnorodnych podmiotów artystycznych, teoretycznych oraz technologii w celu wypracowania nowych strategii twórczych. Interdyscyplinarność ta wykracza poza ramy standardowych praktyk artystycznych i opiera się na świadomej dekonstrukcji tradycyjnych granic pomiędzy poszczególnymi dziedzinami sztuki, co umożliwia p. Gelich tworzenie innowacyjnych form wyrazu i rozwijanie hybrydowych metod komunikacji wizualnej. Dzięki temu powstają dzieła o złożonym charakterze, w których elementy wizualne harmonijnie współistnieją z komponentami performatywnymi, architektonicznymi oraz naukowo-badawczymi.

Doktorantka podejmuje twórczy wysiłek w celu zakwestionowania istniejących kategorii i metod artystycznych, konsekwentnie dążąc do wypracowania nowych form ekspresji. Jej praktyka artystyczna cechuje się wysoką elastycznością formalną, konceptualną oraz metodyczną, co umożliwi projektowanie dzieł wieloaspektowych, łączących różne obszary sztuki w jedną, spójną narrację. Tego rodzaju podejście sprzyja tworzeniu prac hybrydowych, w których widoczna jest nieustanna interakcja między tradycyjnymi technikami a nowoczesnymi narzędziami, takimi jak wirtualna i rozszerzona rzeczywistość, interaktywne systemy bazujące na sztucznej inteligencji, techniki generatywne oraz różnorodne media

cyfrowe. W tych realizacjach nowe technologie istnieją nie tylko jako środki wyrazu, ale także jako narzędzia badawcze, umożliwiające eksplorację złożonych relacji zachodzących pomiędzy sztuką a współczesnym społeczeństwem, umożliwiając krytyczną refleksję na temat wpływu technologii na percepcję, tożsamość i funkcję sztuki w kontekście kulturowym i społecznym.

Dzieła interdyscyplinarne tworzone przez p. Gelich przyjmują rozmaite formy artystyczne – od instalacji interaktywnych, poprzez immersyjne środowiska wizualne, aż po działania performatywne. Tak szeroko rozumiana interdyscyplinarność nie tylko poszerza pole jej artystycznych poszukiwań, lecz także pozwala na eksperymentalne badanie procesów komunikacyjnych oraz sposobów, w jaki technologie cyfrowe przekształcają percepcję przestrzeni, czasu i tożsamości widza. Celem tych działań nie jest jedynie estetyczna prezentacja dzieła, lecz także pogłębiona analiza zjawisk zachodzących na styku sztuki i technologii. Interdyscyplinarne podejście doktorantki umożliwia integrowanie złożonych struktur narracyjnych, w których przenikanie się różnorodnych mediów (obraz, dźwięk, ruch, przestrzeń) stają się podstawą budowania wielowymiarowej sieci znaczeń.

W kontekście twórczości p. Gelich istotną rolę odgrywa również jej zaangażowanie w działania z pogranicza badań artystycznych (*artistic research*), w których proces twórczy zostaje zintegrowany z krytyczną refleksją teoretyczną. W tym modelu artysta pełni podwójną funkcję – twórcy i badacza – generując nowe formy wiedzy oraz otwierając pole dla innowacyjnych praktyk metodologicznych, które redefiniują rolę i status dzieła sztuki w kontekście współczesnych przemian kulturowych i technologicznych. Działania te nie ograniczają się jedynie do eksploracji nowych środków wyrazu, lecz koncentrują się również na analizie społecznych, filozoficznych oraz kulturowych implikacji wynikających z zastosowania nowych technologii w sztuce. Interdyscyplinarność w tym ujęciu staje się narzędziem krytycznego badania i poszerzania granic poznawczych oraz potencjału współczesnej praktyki artystycznej, która w efekcie staje się przestrzenią dialogu pomiędzy teorią a praktyką, umożliwiając definiowanie na nowo tradycyjnie rozumianych pojęć, takich jak sztuka, medium czy narracja.

Zaprezentowany w dysertacji koncepcyjny projekt p. Gelich jest zatem nie tylko formą artystycznego wyrazu, lecz także pogłębionym studium rzeczywistości w której sztuka, nauka i technologia mogą współistnieć i wzajemnie się uzupełniać, tworząc nowe, hybrydowe formy wiedzy i praktyki twórczej. Dzięki temu doktorantka wnosi istotny wkład w rozwój badań interdyscyplinarnych oraz wskazuje na możliwość redefinicji pojęcia sztuki oraz interakcji społecznej w kontekście współczesnych przemian kulturowych i technologicznych.

Konkluzja.

Analizowany projekt artystyczny, stanowiący integralną część rozprawy doktorskiej w obszarze sztuk wizualnych, charakteryzuje się zaawansowaną refleksją teoretyczną oraz umiejętnością integrowania różnorodnych praktyk artystycznych, co świadczy o wszechstronnych kompetencjach doktorantki w zakresie samodzielnego prowadzenia pracy twórczej. Jego siłą jest zdolność do przekraczania tradycyjnych granic sztuki oraz wypracowywanie innowacyjnych metod komunikacji wizualnej, które jednocześnie odwołują się do kontekstów społecznych, technologicznych i estetycznych. Doktorantka w sposób świadomy podejmuje próbę zdefiniowania nowej roli artysty jako twórcy i badacza, co skutkuje powstaniem dzieła o charakterze hybrydowym, w którym komponent teoretyczny jest integralnie związany z koncepcją artystyczną.

Założenia projektu wskazują także na zdolność p. Gelich do krytycznego myślenia oraz do tworzenia skomplikowanych struktur narracyjnych, które angażują widza na poziomie zmysłowym, intelektualnym i emocjonalnym. W ten sposób twórczość doktorantki ukazuje jej potencjał w obszarze działań interdyscyplinarnych ukierunkowany na kształtowanie wieloaspektowych doświadczeń oraz redefiniowanie roli sztuki w przestrzeni publicznej.

Jednakże, należy zwrócić uwagę na fakt, iż kluczowym mankamentem tego założenia pozostaje brak realizacji rzeczywistego upublicznienia dzieła, co w sposób istotny ogranicza możliwości pełnej oceny jego wartości artystycznej. Brak materialnego urzeczywistnienia

koncepcji sprawia, że projekt istnieje jedynie na poziomie teoretycznym, co może wpływać na jego odbiór i skuteczność w przekazywaniu założonych idei wskazanych przez doktorantkę oraz utrudniać nawiązanie bezpośredniego dialogu z publicznością. Dzieła sztuki konceptualnej, mimo że opierają się na primacie samego konceptu, w kontekście ekspozycji w przestrzeni publicznej zyskują dodatkową siłę oddziaływania dopiero poprzez swoje rzeczywiste osadzenie w konkretnej przestrzeni i interakcji z odbiorcą. W związku z tym brak realizacji możliwej do obejrzenia wystawy powoduje, że nie wszystkie założenia teoretyczne doktorantki mogą zostać w pełni przeze mnie zweryfikowane.

Niemniej jednak, warto podkreślić – pomimo powyższych zastrzeżeń – że projekt p. Gelich charakteryzuje się znaczną dojrzałością koncepcyjną i badawczą, co świadczy o wysokim poziomie umiejętności doktorantki w zakresie prowadzenia samodzielnej działalności artystycznej. Jej analityczne podejście, zdolność do formułowania nowych pytań badawczych oraz innowacyjne podejście do integracji różnych dyscyplin artystycznych i technologii są niewątpliwie wartościowym wkładem w rozwój współczesnej sztuki konceptualnej i interdyscyplinarnych praktyk artystycznych.

Ocena rozprawy doktorskiej. Aspekt badawczy

W świecie cyfrowym – także w kontekście sztuki – zarządzanie danymi stało się elementem kluczowym umożliwiając wykorzystywanie ich nie tylko jako kreatywnego medium, ale także stwarzając możliwość ich zastosowania w obszarze badawczym. Pani Gelich, w ramach dysertacji, wskazuje na fundamentalne znaczenie praktyki wizualizacji danych, która nie tylko poszerza horyzonty percepcyjne odbiorców, ale także stanowi istotne narzędzie analizy w badaniach artystycznych. Zbiory danych, zgodnie z tezami postawionymi przez doktorantkę, choć często pozbawione elementów reprezentacji wizualnej, stają się punktem wyjścia do kreatywnych eksploracji, a ich analiza prowadzi do innowacyjnych rozwiązań także w obszarze klasyfikowania dzieła sztuki, wzbogacając – w tym przypadku – wiedzę o jego rynkowej, ale też i estetycznej, wartości.

Doktorantka podkreśla, że techniki informatyczne oraz metody obliczeniowe mogą być wykorzystane nie tylko do oceny współczesnych dzieł sztuki, ale także do artystycznego procesu twórczego, generując przy tym nowe obszary wizualne i środowiska przestrzenne. Metoda badawcza p. Gleich, uwzględniająca poziomy kategoryzacji, znacząco wzbogaca proces rekomendacji w obszarze wyceny dzieła, co stanowi istotny wkład w dyskurs naukowy dotyczący tego terytorium. Analizy cech wizualnych, zestawione z badaniami aktualnych trendów w sztuce oraz z np. trendami sezonowymi, mogą przyczynić się do zbudowania solidnych podstaw teoretycznych także dla przyszłych badań w tym zakresie.

Rola atrybutów w procesie wyceny dzieł sztuki jest złożona i wymaga dogłębnej analizy. W szczególności, niektóre cechy, takie jak teksty biograficzne, okazują się bardziej znaczące niż pozostałe. W kontekście badania przedziałów cenowych, wartość dzieła sztuki nie tylko odzwierciedla wartość samego artysty, ale także może wskazywać na jego przyszłe możliwości zawodowe oraz społeczną aktywność. Dlatego wskazywany przez doktorantkę rozwój systemów rekomendacyjnych uwzględnia grupowanie artystów np. według ich podobieństw, zarówno w zakresie cech wizualnych, jak i przedziałów cenowych.

Pani Gelich zaznacza, że wybór odpowiednich klastrów i cenowych grup artystów ma kluczowe znaczenie dla personalizacji systemu wyceny, co z kolei otwiera nowe możliwości badawcze w zakresie adaptacji do różnych etapów kariery artysty. Warto podkreślić, że potencjał tego systemu może zostać znacząco zwiększony poprzez dalszy rozwój zaawansowanych technik informatycznych oraz interdyscyplinarnych metod badawczych. Takie rozumienie tego zagadnienia może obejmować eksperymenty z mediami artystycznymi, narzędziami obliczeniowymi oraz wizualizacjami danych, tworząc w ten sposób zintegrowane rozwiązania, które są w stanie odpowiedzieć na złożone wyzwania współczesności, na co wskazuje doktorantka. Niniejsze badanie stanowi zatem zaledwie pierwszy krok w kierunku rozwiązania problemów związanych z wyceną dzieła sztuki, co może przyczynić się do zwiększenia ich komercyjnej opłacalności w nadchodzących latach.

Eksperyment badawczo-artystyczny p. Gelich z zastosowaniem nowatorskich mediów, narzędzi obliczeniowych oraz sztuki interaktywnej, eksplorując nowy typ mieszanej rzeczywistości w której żyjemy, nie tylko przyczynia się do wzbogacenia wiedzy w dziedzinie cyfrowych sztuk wizualnych, ale także otwiera przed artystami nowe możliwości twórcze, wnosząc istotny wkład w rozwój współczesnych badań w obszarze szeroko rozumianej sztuki.

Konkluzja.

Podsumowując część naukowo-badawczą dysertacji p. Gelich, należy podkreślić, że praca ta stanowi istotny wkład w badania nad zastosowaniem współczesnych technik generatywnych i sztucznej inteligencji w obszarze sztuki. Doktorantka wykazała się nie tylko pogłębioną wiedzą teoretyczną, ale także umiejętnością kreatywnego zastosowania wyników własnych badań w oryginalnym dokonaniu artystycznym. W swojej dysertacji z powodzeniem łączy aspekt teoretyczny i badawczy z praktyką artystyczną, co zaowocowało nowatorskimi rozwiązaniami, które mogą w pewnym stopniu zrewolucjonizować sposób tworzenia i postrzegania sztuki w erze cyfrowej.

Technik generatywne i sztuczna inteligencja, którymi zajmuje się doktorantka, otwierają nowe horyzonty dla artystów, umożliwiając im eksplorację unikalnych form wyrazu oraz rozwijanie innowacyjnych metod twórczych. Pani Gelich – poprzez swoją, prowadzoną od lat, działalność badawczą – przyczynia się do wykreowania oryginalnych narzędzi oraz metod, które nie tylko wzbogacają proces twórczy, ale również umożliwiają analityczne podejście do sztuki, uwzględniające jej różnorodne aspekty, takie jak estetyka, emocje czy kontekst kulturowy.

Ważnym aspektem przedstawionym w dysertacji jest integracja teorii i praktyki. Badania doktorantki dostarczają cennych informacji na temat wpływu nowych technologii na procesy twórcze oraz wskazują, jak sztuka może reagować na zmieniające się warunki społeczne i technologiczne. Zaprezentowane przez p. Gelich innowacyjne podejście do analizy danych oraz ich wizualizacji jako formy sztuki otwierają nowe możliwości dla artystów, krytyków i badaczy.

Praca ta nie tylko poszerza horyzonty naszej wiedzy w dziedzinie sztuk wizualnych, ale także przyczynia się do zrozumienia roli, jaką sztuka odgrywa w społeczeństwie cyfrowym. Wartościowe są również wnioski dotyczące integracji sztuki z technologią, które mogą wpłynąć na przyszłe kierunki badań w tym obszarze. Doktorantka, podejmując wyzwania związane z nowymi mediami, z powodzeniem demonstruje, że współczesne techniki generatywne i sztuczna inteligencja mogą stać się nie tylko narzędziami wsparcia w procesie twórczym, ale również pełnoprawnymi uczestnikami dialogu artystycznego, co czyni jej pracę oryginalnym i wartościowym wkładem w rozwój współczesnej sztuki cyfrowej i badań z nią związanych.

Konkluzja końcowa

Po dokonaniu wnikliwej analizy dysertacji doktorskiej przygotowanej przez mgr. Annę Gelich, pomimo zaakcentowanych – w konkluzjach częściowych – kilku uwag natury polemicznej, stwierdzam, że w ujęciu całościowym zarówno sama dysertacja, jak i towarzyszące jej dzieło artystyczne z obszaru interdyscyplinarnych sztuk wizualnych, oraz wskazane pozostałe dokonania artystyczno-badawcze, wykazują zaawansowaną wiedzę teoretyczną, umiejętności i kompetencje doktorantki w dyscyplinie sztuki plastycznej i konserwacja dzieł sztuki z uwypukleniem cyfrowego kontekstu jej działań twórczych. Mając na uwadze wszystkie wymienione w konkluzjach częściowych opinie potwierdzam, że rozprawa doktorska mgr. Anny Gelich spełnia wymogi określone przez art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w kwestii ogólnej wiedzy kandydatki w dyscyplinie oraz oryginalności przedstawionego dokonania artystycznego.

Zatem pozytywnie opiniuję wniosek o nadanie mgr. Annie Gelich stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastycznej i konserwacja dzieł sztuki oraz wnioskuje o jego dalsze procedowanie przez upoważnione gremia.

Warszawa, 9 października 2024 r.

Pozostaję z poważaniem.

Prof. dr hab. Jacek Staszewski

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Staszewski', written in a cursive style.